

Ressourcepladser – juridisk overblik

Natur & Miljø '25

Ressourcepladser – begrebet

- Ressourcepladsen er kendetegnet ved at være en nærmere afgrænset plads, som er indrettet med henblik på:
 - opbevaring af jord (biprodukt), som skal anvendes på ny
 - => genbrug
 - opbevaring af jord (affald), som efter kontrol af forureningsgrad og geotekniske egenskaber skal anvendes på ny
 - => forberedelse med henblik på genbrug
 - behandling af jord (affald), som efter behandling skal anvendes på ny
 - => genanvendelse (nyttiggørelse)
- Der er formentlig flere varianter...

Reguleringen af ressourcepladser

- Den mest centrale regulering uafhængigt a godkendelsespligt efter MBL § 33
 - Væsentlighedsvurdering ift. Natura 2000 efter habitatbekendtgørelsen
 - Hvis væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes
 - => Konsekvensvurdering med henblik på at fastslå evt. skade
 - Undersøgelse for tilstedeværelsen af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter efter habitatbekendtgørelsen
 - Evt. udledningstilladelse efter MBL § 28, stk. 1
 - Screening i forhold til vandområdeplanerne
 - Stillingtagen om ressourcepladsens vandhåndtering kan føre til forringelse af overfladevand eller grundvandsforekomster
 - Evt. screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21
 - Pkt. 10, litra a): Anlægsarbejder i erhvervsområder til industriformål
 - Pkt. 10, litra b): Anlægsarbejder i byzone
 - Pkt. 11, litra b): Anlægs til bortskaffelse af affald

Reguleringen af ressourcepladser

- Evt. dispensation fra § 3-beskyttet natur, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer under naturbeskyttelsesloven
- Evt. MBL § 19-tilladelse (viger for godkendelsespligt efter MBL § 33)
 - Forudsætter risiko for forurening af jord, grundvand eller undergrund
 - Meddeles for et konkret jordparti til en bestemt placering
- Særligt for den permanente ressourceplads:
 - Evt. MBL § 42-påbud til regulering af støj og støv o.lign., hvis der ikke er godkendelsespligt efter MBL § 33
 - Lokalplanpligt
 - Væsentlig ændring af det eksisterende miljø
 - Evt. landzonetilladelse
- Særligt for den midlertidige ressourceplads:
 - Regulering af miljøaktivitetsbekendtgørelsen eller kommunal forskrift for støj og støv o.lign., hvis der ikke er godkendelsespligt efter MBL § 33
 - Evt. landzonetilladelse ved varighed over 6 uger

Ressourcepladser – hvornår er der godkendelsespligt efter MBL § 33?

- Der er grundlæggende tre betingelser, som skal være opfyldt:
 - 1) Der skal være tale om affald
 - 2) Der skal være tale om et anlæg, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 1
 - 3) Anlægget/aktiviteten skal være omfattet af et listepunkt

Hvornår er jorden affald?

- Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1:
 - *”Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.”*
- Miljøstyrelsen har i april 2025 udgivet en vejledende udtalelse:
 - *”Jord, der opgraves, skal betragtes som en rest fra en produktionsproces.*
 - *Man er derfor, ved opgravningen af jorden, nødt til at vurdere, om jorden skal betragtes som et restprodukt (dvs. affald) eller et biprodukt (dvs. ikke-affald).”*
- Man må forstå Miljøstyrelsens udtalelse sådan, at der enten er tale om affald eller et biprodukt

Opgravet jord som biprodukt?

- Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 2:
 - *Stoffer eller genstande anses dog ikke for affald, men som biprodukter, hvis de er resultatet af en produktionsproces, som ikke primært sigter mod fremstilling af dette stof eller denne genstand, og hvis:*
 - 1) *det er sikkert, at stoffet eller genstanden videreanvendes,*
 - 2) *stoffet eller genstanden kan anvendes direkte uden anden yderligere forarbejdning, end hvad der er normal industriel praksis,*
 - 3) *stoffet eller genstanden fremstilles som en integreret del af en produktionsproces, og*
 - 4) *videreanvendelse er lovlig, dvs. at stoffet eller genstanden lever op til alle relevante krav til produkt-, miljø- og sundhedsbeskyttelse for den pågældende anvendelse og ikke vil få generelle negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed.*

Opgravning af jord som biprodukt

- EU-Domstolens dom af 17. november 2022 i sag C-238/21 – Porr Bau
 - Sagens faktum
 - Landbrugere henvendte sig til Porr Bau for at få leveret udgravningsmateriale til tilpasning og forbedring af landbrugsproduktionsarealer
 - Porr Bau fandt et byggeprojekt, hvor det efterspurgte materiale ville blive frembragt
 - Porr Bau leverede herefter ikke-forurenede udgravningsmateriale i kvalitetsklasse A 1 (højeste kvalitetsklasse i Østrig)
 - Porr Bau anmodede myndighederne om at bekræfte, at der ikke var tale om affald
 - De østrigske myndigheder henviste til, at forbundsplanens formelle kriterier for affaldsfasens ophør ikke var overholdt, og at der derfor var tale om affald.

Opgravning af jord som biprodukt

- EU-Domstolens dom af 17. november 2022 i sag C-238/21 – Porr Bau
 - Var udgravningsmaterialet at anse som et biprodukt?

1) Der skal være sikkerhed for anvendelsen

- Der var en aftale på plads om, at landbrugerne skulle modtage materialet og anvende det til tilpasning og forbedring af terrænet

2) Der må ikke være behov for særlig forarbejdning

- Kvalitetskontrollen bekræftede, at udgravningsmaterialet var egnet til det påtænkte formål

3) Der skal være tale om en integreret del af en produktionsproces

- Opgravning af jord er det første trin i forbindelse med en anlægsaktivitet, der medfører omdannelse af jord

4) Anvendelsen skal være lovlig og uden negativ påvirkning af omgivelserne

- Udgravningsmaterialet levede op til alle krav og ville ikke påvirke miljø eller sundhed negativt

Hvornår er jorden affald?

- I konteksten af ressourcepladser:
 - Der skal være en saglig, relevant og nødvendig anvendelse for jorden, når den opgraves, og opbevaringen på ressourcepladsen skal være midlertidig/tidsbegrænset
 - => Biprodukt
 - De opgravede/opbevarede mængder modsvarer behovet for jord til den saglige, relevante og nødvendige anvendelse for jorden
 - => Biprodukt
 - Den saglige, relevante og nødvendige anvendelse af jorden skal overholde relevante produktkrav, og den må ikke udgøre en risiko for miljøet
 - => Biprodukt
 - Hvis der er behov for at forarbejde jorden forud for fornyet anvendelse, herunder fx sortering eller kalkstabilisering
 - => Affald [MST's udtalelse vs. ordlyden?]

Reguleringen af resourcepladser

- Er resourcepladsen et anlæg i godkendelsesbekendtgørelsens forstand
 - Godkendelsesbekendtgørelsens definition på et anlæg:
 - *”En stationær teknisk enhed inden for hvilken der gennemføres én eller flere af de aktiviteter, som er nævnt i bilag 1 og 2, [...]”*
- Hvornår er et anlæg stationært?

Reguleringen af ressourcepladser - varighedskriteriet

- Retspraksis er begrænset:
 - MAD 1996.581V – straffesag:
 - Opbevaring af 200 tons plastik i en lagerhal
 - Lejeaftalen omfattede 225 tons tons plastik i seks måneder
 - Efter 5 måneders opbevaring meddelte kommunen påbud om fjernelse af oplaget
 - Lejeren blev tiltalt (og dømt) for at have etableret virksomhed uden miljøgodkendelse
 - Byretten (tiltrådt af landsretten):
 - *”Ved den ikke ganske kortvarige anbringelse af plasticaffaldet i den åbne hal, findes der at være etableret et anlæg”*
 - *”plasticaffaldet ikke var egnet til genanvendelse, samt at tiltaltes planer om iværksættelse af en produktion i det hele har haft en useriøs og luftig karakter”*
 - *”Der findes på denne baggrund ikke at kunne gives nogen anden rimelig forklaring på hændelsesforløbet, end at tiltalte T2's primære formål har været at få det værdiløse plastaffald anbragt.”*

Reguleringen af ressourcepladser - varighedskriteriet

- Retspraksis er begrænset:
 - MAD 1998.627 – Indenrigsministeriets afgørelse:
 - I forbindelse med anlæg af Øresundsforbindelsen oplagrede bygherre 10-12.000 m³ stærkt forurenede jord i 6 måneder – KK havde meddelt en midlertidig tilladelse
 - Den blev sidenhen forlænget med yderligere 6 måneder
 - Greenpeace rettede henvendelse til Indenrigsministeriet med henvisning til, at der ikke var hjemmel til at meddele midlertidige tilladelser
 - Indenrigsministeriet indhentede en udtalelse fra Miljøstyrelsen:
 - *”§ 33 omfatter kun virksomhed, der er knyttet til fast ejendom. I praksis er dette forstået som et krav om, at virksomheden skal have en vis varig eller vedvarende karakter.”*
 - *”En virksomhed, der vel udøves på fast ejendom, men i et begrænset tidsrum, er ikke omfattet af bestemmelsen”*
 - *”Det er administrativ praksis i Miljøstyrelsen ikke at kræve godkendelse i henhold til § 33 af oplag af rent midlertidig karakter, når en godkendelse ikke tidsmæssigt kan foreligge, før det midlertidige oplag er fjernet igen, eller når forurenede jord fra oprensning af f.eks. forurenede industrigrunde midlertidigt oplagres på stedet.”*

Reguleringen af ressourcepladser - varighedskriteriet

- Retspraksis er begrænset:
 - MAD 1998.627 – Indenrigsministeriets afgørelse:
 - Indenrigsministeriet indhentede en udtalelse fra Miljøstyrelsen (fortsat):
 - *”Det vil altid bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, hvornår et midlertidigt oplag bliver omfattet af godkendelsespligten.”*
 - *”Det er ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 3 af 1993 om godkendelse af listevirksomhed et fortolkningsspørgsmål, om godkendelsespligten indtræder for en række mindre, miljømæssigt betydningsløse aktiviteter, der ifølge listens ordlyd kan henføres til et bestemt listepunkt.”*
 - *”Hvis der alene anvendes teknikker, råvarer og materialer, der ved produktion eller oplag ikke giver anledning til forurening, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at godkendelsesmyndigheden bør træffe afgørelse om, at der ikke foreligger godkendelsespligt.”*

Reguleringen af ressourcepladser - varighedskriteriet

- Retspraksis er begrænset:
 - MAD 1998.627 – Indenrigsministeriets afgørelse:
 - Indenrigsministeriet indhentede en udtalelse fra Miljøstyrelsen (fortsat):
 - ”Som eksempler på midlertidige oplag, der ifølge Miljøstyrelsens vurdering er godkendelsespligtige, kan nævnes oplag, som godkendelsesmyndigheden på forhånd ved, der vil være behov for til bestemte formål på bestemte steder, og som vil have en vis varighed.”
 - ”På baggrund af at der i denne sag ikke er tale om mindre, miljømæssigt betydningsløse aktiviteter, idet der er tale om ikke ubetydelige mængder af kraftigt forurennet jord, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at oplaget i hvert fald efter den 1. april 1996 burde være godkendt i henhold til miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.”
 - Godkendelsespligten indtrådte *i hvert fald* efter 6 måneder

Reguleringen af ressourcepladser - varighedskriteriet

- Retspraksis er begrænset:
 - Utrykt dom af 9. februar 1995 fra Vestre Landsret (S-1476-1994)
 - Omtalt i den kommenterede miljøbeskyttelseslov:
 - 450 tons kviksølvbelastet søsediment blev oplagret på søbredden af hensyn til afvanding
 - Opbevaringen stod på en måneds tid
 - Dommen fastslår, at
 - ”*varighedskriteriet afhængigt af de involverede, miljømæssige interesser har et relativt indhold.*”
- Konklusion omkring midlertidighed og godkendelsespligt:
 - Det afhænger af størrelsen og risikoen ved det midlertidige oplag

Reguleringen af ressourcepladser – anlægsbegrebet i øvrigt

- Miljøstyrelsens vejledende udtalelse fra april 2025 om anlægsbegrebet (terrænregulering):
 - *”Til vurdering af om der er tale om et anlæg, kan nedenstående forhold lægges til grund:*
 - 1) *Hvis der modtages jord fra flere forskellige steder og/eller i flere omgange fordelt over tid, vil det pege i retning af, at der er tale om et anlæg.*
 - 2) *Modsat vil en udlægning, der kun finder sted en gang, trække i retning af, at der ikke er tale om et anlæg.*
 - 3) *Hvis der er tale om, at materialet indeholder stoffer, koncentrationer eller mængder, der er væsentlige i miljømæssig forstand, vil det indikere, at der er tale om et anlæg.*
 - 4) *Hvis det er nødvendigt med særlige foranstaltninger i form af bundmembran, perkolatdræn m.m. for at oplagringen eller deponeringen kan etableres på miljømæssigforsvarlig måde, taler det for, at der er tale om et anlæg.*
 - 5) *Kan materialet derimod udlægges uden nærmere vilkår – eller med meget simple vilkår – og uden foranstaltninger af nogen art, vil det modsat tale for, at der ikke er tale om et anlæg.”*

Reguleringen af ressourcepladser

- Kan ressourcepladsen henføres under et listepunkt?
- Uddrag af relevante listepunkter:
 - Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, pkt. K 212:
 - *"Anlæg for midlertidig oplagring af ikke-farligt affald [...] forud for nyttiggørelse eller bortskaffelse*
 - *Rekonditionering, herunder omlastning, omemballering eller sortering af ikke-farligt affald [...] forud for nyttiggørelse eller bortskaffelse*
 - *med en kapacitet for tilførsel af affald på 30 tons om dagen eller*
 - *med mere end 4 containere med et samlet volumen på mindst 30 m³, [...]"*
 - Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, pkt. K 206:
 - *"Anlæg, der nyttiggør ikke-farligt affald, [...]."*

Opsummerende – det er en konkret vurdering...

- Tjekliste for godkendelsespligt for ressourcepladser:
 - 1) Håndterer ressourcepladsen jord, som er affald?
 - => Taler for godkendelsespligt
 - 2) Skal jorden på ressourcepladsen behandles forud for fornyet anvendelse?
 - => Taler for godkendelsespligt
 - 3) Skal ressourcepladsen modtage jord fra flere projekter?
 - => Taler for godkendelsespligt
 - 4) Skal ressourcepladsen være aktiv i mere end 6 måneder?
 - => Taler for godkendelsespligt
 - 5) Er det nødvendigt med særlige foranstaltninger for at undgå forurening af omgivelserne?
 - => Taler for godkendelsespligt

Tak for opmærksomheden!

Jacob Brandt
Advokat (L), partner
Tlf. 21 31 54 03
E-mail: jab@codexlaw.dk

codex
advokater

kompetence personlighed engagement